

2022-2023

קורס 290.1024 – יסודות הסייעוד

סמסטר ב'

מועד: יום ד' שעות 14-16

מרצים: ד"ר נוסייבה ריאן-גרה, גב' איילת סופר, גב' ענבל פרן פרז

שעות קבלה בתיאום מראש במייל:

ד"ר נוסייבה ריאן-גרה: nrayan@univ.haifa.ac.il

גב' ענבל פרן פרז: ifaranper@staff.haifa.ac.il

גב' אילת סופר: ayelet.sofer@b-zion.org.il

רמת הקורס: תואר ראשון שנה א'

מבנה הקורס: קורס מבוא שנתי, המשלב הרצאות במליאה, דיונים וסדנאות בקבוצות.

הקורס מהווה דרישת קדם לכל קורסי הסייעוד והניהול הבאים אחריו.

על הקורס ומטרתו המרכזית:

הקורס יתמקד בנושאים מתקדמים בעלי זיקה ישירה לסייעוד: זקנה, פגיעות, מגדר, רפואה משלימה ואלטרנטיבית, מדרג התפקידים בסייעוד, מחקר בסייעוד. מטרת העל של הקורס היא גיבוש השקפת עולם פרופסיונלית, הכרת תחומי הסייעוד השונים והכרת התחומים הנושקים לסייעוד.

יעדים:

- פיתוח חשיבה מערכתית ביקורתית
- פיתוח מודעות לחשיבות התפקוד בשונות ובעמימות בחברה המודרנית
- פיתוח מודעות לחשיבות התפקוד במורכבות
- פיתוח יכולת למידה עצמית וקבוצתית
- פיתוח מודעות עצמית לשינויים שחלו בזהות המקצועית במהלך הקורס

אתר אינטרנט: Moodle. הנחיות והסברים אודות השימוש במערכת בקישור:

http://online.haifa.ac.il/support_Moodle.htm

תמיכה במערכת ה-Moodle: http://online.haifa.ac.il/support_HighLearn.htm

מתודולוגיה:

- הקורס משלב מפגשים במלאה לצורך הרצאה או מפגשים ושיח פתוח עם אורחים (אנשים המתמודדים עם מע' הבריאות משני צידי מפרס: מטפלים ומטופלים)
- רוב החומר יינתן לקריאה בבית כדרישת קדם לדיונים בכיתה. התרגילים הינם בסיס לעבודה קבוצתית בכיתה.

דרישות הקורס:

1. נוכחות חובה (היעדרות מותרת עד 20%)
2. קריאת ספרות והגשת מטלות (הנחיות בנספח 1 ו 2)
3. השתתפות פעילה וניתוח סוגיות שונות בכתב ברמה אישית וקבוצתית
 כל התרגילים יוגשו באמצעות מערכת ה-Moodle. **לא יתקבלו תרגילים בדואר אלקטרוני.**
4. השלמת 5 שעות מחקר במערכת הסונה או מטלה חלופית במהלך השנה (כפי שמצויין בשנתון).
 הסברים מפורטים קיבלתם בתחילת השנה ע"י מתאמת הסונה. הנחיה זו היא רק לסטודנטים בתכנית הגנרית.

*סטודנטים שיש ברשותם מכתב התאמות מהאוניברסיטה וזקוקים להגשה בקורס מוזמנים לפנות למרצות לפי קבוצת ההנחיה בשעות הקבלה או במייל בסמוך לתחילת הקורס.

הערכה:

- השתתפות פעילה בדיונים ופרזנטציות
 - הגשת מטלה כתובה
 - הגשת תרגיל: הספרות היפה
 - מבחן מסכם סמסטר ב'
- 10% מהציון
 5% מהציון
 15% מהציון
 70% מהציון

ציון עובר בכל סמסטר – 70. הגשת כל המטלות היא חובה ותנאי הכרחי להשלמת הקורס. אי הגשת מטלה לא תאפשר קבלת ציון סופי בקורס.

תכנית השיעורים סמסטר ב':

מטלות להגשה	פורמט	נושא השיעור	תאריך	
ענבל	מליאה	מגדר בסייעוד	1/3/2023	1.
צפיית חובה לשיעור מס' 1: זקנה וסייעוד				
<ul style="list-style-type: none"> • סליחה על השאלה: זקנים" http://www.eshelnet.org.il/SlichatAlHasheela • 80 וארבע פרק 1- היכרות - שידורי בכורה, https://vimeo.com/508433119 • סרט UP של חברת Pixar (https://www.youtube.com/watch?v=HWEW_qTLSEE). לצפות בכל הסרט לפני השיעור 				
	קבוצות	אתיקה בסייעוד	8/3/2023	2.
קריאת חובה לשיעור מס' 2: אתיקה בסייעוד				
<ul style="list-style-type: none"> • הקוד האתי לאחיות ולאחים בישראל (2018). הסתדרות האחיות והאחים בישראל 				

מטלות להגשה	פורמט	נושא השיעור	תאריך		
	נוסייבה	מליאה	זקנה וסייעוד	15/3/2023	3.
קריאת חובה לשיעור מס' 3: מגדר בסייעוד					
<ul style="list-style-type: none"> פופר-גבעון, א., ליברמן, ע., קשת, י., (2016). סיעוד - נתיב תעסוקה עבור נשים וגברים משכילים בני האוכלוסייה הערבית בישראל", סוגיות חברתיות בישראל 22 (תשעז) 86-118. 					
	נוסייבה	מליאה	רפואה משלימה	22/3/2023	4.
קריאת חובה לשיעור מס' 4: רפואה משלימה					
<ul style="list-style-type: none"> שר, א. (2019). סיעוד אינטגרטיבי בישראל. האחות בישראל: ביטאון הסתדרות האחים והאחיות בישראל, 202 : עמ' 30-34. <p style="text-align: right;">קריאה מומלצת</p> <ul style="list-style-type: none"> וקסלר, מ. (2019). השתתפות בכנס בינלאומי לסייעוד אינטגרטיבי באירלנד 2019. האחות בישראל: ביטאון הסתדרות האחים והאחיות בישראל, 202 : עמ' 49-50. 					
דין בסרטונים ושיטות טיפול אלטרנטיביות	קבוצות	דין בנושא זקנה ורפואה משלימה		29/3/2023	5.
	מליאה	פגיעות		19/4/2023	6.
*ראה נספח 2 (תרגיל) לצורך פירוט ההנחיות וחומר הקריאה עבור תרגיל ספרות יפה					
קריאת חובה לשיעור מס' 6: ספרות לתרגיל ספרות יפה					
<ul style="list-style-type: none"> הרמל, ק. (2018). "רק עוד יום אחד", מודן, הוצאת הכורסא, פרק 3-1. הספר קיים בספרייה ציבורית דיגיטלית חינם, פרטים ב https://help.e-vrit.co.il/hc/he/articles/360004210239 גיננו, קרול (1984). "סיפור האחות" הוצאת מעריב, עמוד 53-57, 129-132, 132-136, 179-184. 					
הגשת תרגיל ספרות יפה* ב 30/4/23	קבוצות	דין על הספרות היפה		3/5/2023	7.
קריאת חובה לשיעור מס' 7: פגיעות					
<ul style="list-style-type: none"> Hofmaster, B. (2006) "What dose Vulnerability means?", Hastings Center Report, 36, no. 2, 38-45. <p style="text-align: right;">קריאה מומלצת</p> <ul style="list-style-type: none"> Sellman, D. (2005). Towards an understanding of nursing as a response to human vulnerability. <i>Nursing Philosophy</i>, 4(1), 2-10. 					
	מליאה	מדג תפקידים		10/5/2023	8.

מטלות להגשה	פורמט	נושא השיעור	תאריך	
קריאת חובה לשיעור מס' 8: מדרג תפקידים				
<ul style="list-style-type: none"> אחריות משמרת במחלקות, מרפאות ויחידות טיפול (כלליות ומיוחדות) באשפוז ובקהילה – עדכון 2021, חוזר מנהל הסייעוד מס': 137/18, ט' בניסן, התשע"ח, 25 במרץ 2018. קריאה מומלצת שחף, ש. (2014). " ובכל זאת אחות מעשית..." . אחות טובה דייה. הוצאת רסלינג, תל אביב. עמ' 77 – 82. 				
אילת	מליאה	התערבות מבוססת ראיות (Evidence-Based Practice (EBP))	31/5/2023	9.
קריאת חובה לשיעור מס' 9:				
Evidence-Based Practice: Step by Step: Igniting a Spirit of Inquiry Melnyk, Bernadette Mazurek PhD, RN, CPNP/PMHNP, FNAP, FAAN; Fineout-Overholt, Ellen PhD, RN, FNAP, FAAN; Stillwell, Susan B. DNP, RN, CNE; Williamson, Kathleen M. PhD, RN p 49-52, November : (11)109 AJN, American Journal of Nursing NAJ.0000363354.53883.58.01/10.1097 :DOI .2009				
נוסייבה	הרצאה + תערוכה	מחקר בסייעוד תערוכת פוסטרים	24/5/2023	10.
מטלה על הפוסטרים				
קריאת חובה לשיעור מס' 11:				
עלי-סאלח-נפאפה, ע., דגילייסקי, ד., שפיגל, ר., et al. (2019) <u>ילד הולך לאיבוד: התופעה של משפחות המסרבות לאשפוז את ילדיהן במחלקה לרפואה דחופה ילדים</u> . הרפואה 158, 12, עמ' 786-783.				
הגשת מטלה עד	קבוצות	אלימות במערכת הבריאות	17/5/2023	9.
16/5/23				
קריאת חובה לשיעור מס' 11 – למטלה יש לבחור את אחת הכתבות ולעבוד עליה:				
<ul style="list-style-type: none"> האלימות כלפי הצוותים הרפואיים לא פוסקת / אביבית מיסניקוב: https://www.mako.co.il/news-n12_magazine/2021_q4/Article-c744eba93f77c71027.htm אלימות בבתי החולים? כנראה שגם לנו זה לא מספיק חשוב / ברי דנינו: https://www.haaretz.co.il/blogs/barrydanino/2022-05-19/ty-article/00000180-ea00-d189-af82-fafd641f0000 				
שיר, לינדה, שמרית	מליאה	פאנל מטופלות	7/6/2022	12.
	קבוצות	סיכום קורס	14/6/2023	13.

נספח 1 - הנחיות להגשת מטלה

לשיעור שליידו מסומן "מטלת הגשה" יש לסכם מאמר אחד מתוך רשימת מאמרי חובה לאותו השיעור כפי שמופיעים בסילבוס.

הסיכום יתחלק לשני חלקים – החלק הראשון: סיכום קצר (בין 5-6 שורות, כ-4-3 משפטים), יכלול את עיקרי הדברים מתוך המאמר; החלק השני: יש להעלות שלוש תובנות שמדגישות את הנושא/סוגיה שבלטה מבחינתך במאמר, כאשר תחת כל תובנה יש לרשום דיון / תובנה המסבירים את הכותרת בהתייחס לתכני הקורס (התרשמות אישית, תונות, שאלות שהתעוררו בעקבות הקריאה).

* **דוגמא להגשה ניתן למצוא באתר הקורס**

דרישות: היקף הסיכום - עמוד אחד מודפס בגודל פונט 12, ברווח 1.5, שוליים של 2.5 ס"מ מכל צד. את הקובץ יש לשמור עם שם מלא של הסטודנט, תעודת זהות ומס' המטלה/ שם השיעור.

לדוגמא: אבי אברהם 123456789 מטלה 5

מועד הגשה אחרון: **11.5.2022** בשעה **08:00** ב**בוקר** ביום רביעי.

ההגשה תתבצע באמצעות מערכת ה-Moodle.

נספח 2 - תרגיל – הכנה לקראת הדיון הקבוצתי בספרות היפה

אנא קראו את הפרקים הבאים (החומרים נמצאים סרוקים באתר):

- הרמל, ק. (2016). **רק עוד יום אחד**. הוד השרון: הכורסא. עמודים: 44-7 (פרקים 3-1) הספר קיים בספרייה ציבורית דיגיטלית חינם, פרטים ב <https://help.e-vrit.co.il/hc/he/articles/360004210239>
- גיינו, קרול (1984). "סיפור האחות" הוצאת מעריב, עמוד 57-53, 132-129, 136-132, 184-179

לפניכם שני קטעים מתוך שני ספרים המספרים סיפור של חולי, טיפול ועבודת האחות. קראו את שני הקטעים וענו בעקבותיהם על שני חלקי המטלה הבאה:

1. כתבו שאלות, תובנות, או רגשות שהתעוררו בכם לאור קריאת הקטעים, תוך התייחסות לשני נושאים מרכזיים שלמדנו בקורס עד כה. אפשר להתייחס בנפרד לכל אחד מהקטעים אך ניתן גם לחבר ביניהם, למצוא את המשותף ולהתייחס אליהם יחד. חשוב להתייחס להקשר (בעקבות מה עלו השאלות/תובנות/ רגשות המתוארים). אין צורך לסכם את קטעי הקריאה, אלא להתייחס אל מה שלמדתם ו/או הרגשתם במהלך הקריאה. יש לציין הפניה לחומרי הקריאה בכל פעם שמתייחסות אליהם.
2. בחרו את אחת מהדמויות המטפלות מתוך הקטעים וכתבו לה מכתב שמבטא את תחושותיכן כלפי הדרך הטיפולית בה היא נוקטת, בחירותיה כמטפלת והנושאים בהם נוגעת במהלך הפרק. המכתב ממוען לדמות אך חשוב בתוכו לכתוב הן את המחשבות שלכן, הן שאלות שעולות לכן מאופן התנהלותה בסיפור והן דברים שהייתן רוצות לייעץ לה או ללומד ממנה. זהו מכתב אישי אנא דאגו שתוכנו שונה ממה שכתבתן בחלקה הראשון של העבודה.

דרישות: היקף העבודה עמוד אחד בלבד, בגודל פונט 12, ברווח 1.5. מועד הגשה **אחרון:** 23.3 בשעה: 8:00 בבוקר.